

سلسله مباحث سبک زندگی قرآنی

فرآیند ارتباطات انسانی (۲)

ارتباط انسان با قرآن و اهل بیت علیهم السلام

محمّد مهدی گرجیان

استاد دانشگاه باقرالعلوم (ع) - جامعة المصطفی (ص) العالمية

جواد جعفریان

دکترای فلسفه اسلامی دانشگاه باقرالعلوم (ع) و مدرس جامعه المصطفی (ص) العالمية

سلسله مباحث سبک زندگی قرآن و ارتباطات انسانی (۲):
ارتباط انسان با قرآن و اهل بیت (ع)
محمد مهدی گرجیان/ جواد جعفریان
محمد نقویان
انتشارات تلاوت
اول؛ ۱۳۹۸
جلد ۳۰۰۰
۲۰۰۰۰ ریال
۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۲-۲۴-۶
تهران، خیابان رشت، جنب کوچه ستوده، پلاک ۳۹
۶۶۹۵۶۰۹۵ و ۷۷۶۳۵۵۰۰

❖ عنوان:
❖ مؤلفان:
❖ ویراستار:
❖ ناشر:
❖ نوبت چاپ:
❖ شمارگان:
❖ قیمت:
❖ شابک:
❖ نشانی:
❖ تلفن:

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
یک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
کد پیگیری
: گرجیان، محمد مهدی، ۱۳۴۲ -
: ارتباط انسان با قرآن و اهل بیت (ع) // محمد مهدی گرجیان، جواد جعفریان.
: تهران: سازمان دارالقرآن الکریم، نشر تلاوت، ۱۳۹۷.
: ۲۴۸ ص.
: سلسله مباحث سبک زندگی قرآنی فرایند ارتباطات انسانی؛ ۲.
: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۲-۲۴-۶
: فیبا
: انسان شناسی — جنبه های قرآنی
: تولی و تبری — جنبه های قرآنی
: راه و رسم زندگی — جنبه های قرآنی
: خودسازی — جنبه های قرآنی
: گرجیان، جواد، ۱۳۵۴-
: تهران: دارالقرآن الکریم، نشر تلاوت
: ۱۳۹۷ کی/لف/۴
: ۳۹۷/۱۵۹
: ۵۵۱۳۷۷۱
: ۵۵۱۲۸۹۷

فهرست مطالب

۱۴.....	مقدمه ناشر
۱۵.....	مقدمه مولف

❖ فصل یکم: کلیات و مبانی / ۱۷

۱۸.....	درس یکم: ضرورت، مفهوم شناسی و روش شناسی
۱۹.....	۱. مفهوم شناسی
۱۹.....	الف) انسان
۲۱.....	ب) انسان کامل (کتاب تکوین الهی صغیر)
۲۲.....	ج) سبک زندگی
۲۴.....	د) قرآن کم (کتاب دوین)
۲۶.....	هـ) اهل بیت
۲۹.....	و) ارتباط دونه‌ها به راص و انفکاکناپذیری آن
۳۱.....	۲. ضرورت ارتباط انسان با قرآن کریم و اهل بیت
۳۳.....	۳. روش شناسی بحث
۳۴.....	خلاصه درس
۳۵.....	پرسش‌ها

❖ فصل دوم: ارتباط انسان با قرآن کریم / ۳۷

۳۸.....	درس دوم: مراتب ارتباط قرآن کریم با انسان در سبک زندگی
۳۹.....	۱. ارتباط تذکری و شهودی
۴۱.....	۲. ارتباط هدایتی
۴۳.....	انواع هدایت
۴۳.....	الف - هدایت عام و خاص
۴۴.....	فلسفه عمومی بودن هدایتگری قرآن کریم
۴۵.....	ب - هدایت علمی و عملی
۴۵.....	هدایت علمی
۴۷.....	هدایت عملی
۴۸.....	ج - هدایت تکوینی و تشریعی

۴۹	۳. ارتباط انعام حجتی
۵۱	خلاصه درس
۵۲	پرسش ها
۵۳	درس سوم: ارتباط ظاهری انسان با قرآن کریم و آداب آن در سبک زندگی قرآنی
۵۴	احترام به قرآن کریم
۵۵	ارتباط ظاهری (عملی و رفتاری)
۵۶	۱) ارتباط لمسی
۵۶	۱-۱. تماس با قرآن کریم
۵۷	۲-۱. کتابت قرآن کریم
۵۸	۳-۱. ارتباط شنیداری
۵۹	۴-۱. ارتباط دیداری
۶۰	۵-۱. ارتباط بانی (تلاوت قرآن کریم)
۶۲	۶-۱. پاکبازی بدن و لباس
۶۲	۲-۴. نظافت دهان
۶۳	۳-۴. رعایت آداب نشستن با استادان
۶۴	۴-۴. ادب شروع و ختم
۶۴	۱-۴-۴. استعاذه
۶۵	۲-۴-۴. بِسْمَلَه
۶۶	۳-۴-۴. رابطه استعاذه و بسمله
۶۶	۴-۴-۴. دعای شروع و ختم
۶۶	دعای شروع
۶۷	دعای ختم
۶۸	۵-۴. قرائت از روی مصحف
۶۸	۶-۴. مکان و زمان قرائت قرآن کریم
۶۹	۱-۶-۴. خانه
۶۹	۲-۶-۴. مسجد
۷۰	۳-۶-۴. مکه
۷۰	۴-۶-۴. صبح و عصر

- ۷۱-۶-۵. کمی از دو ثلث آخر شب ۷۱
- ۷۱-۶-۶. ماه مبارک رمضان ۷۱
- ۷۲-۴-۷. با صوت خوش خواندن ۷۲
- ۷۳-۴-۸. پذیرش قلبی و تمسک عملی به قرآن ۷۳
- ۷۴-..... خلاصه درس ۷۴
- ۷۵-..... پرسش ها ۷۵
- ۷۶-..... درس چهارم: ارتباط باطنی انسان با قرآن کریم در سبک زندگی قرآنی ۷۶
- ۷۷-..... ارتباط باطنی ۷۷
- ۷۷-۱. رباط عقلی (معرفت کسبی و حصولی) ۷۷
- ۷۷-۱-۱. ف. م. بم قرآن کریم ۷۷
- ۷۸-۱-۲. تدبیر در قرآن کریم ۷۸
- ۷۹-۱-۳. تمسک مدبر به قرآن کریم ۷۹
- ۸۱-۲. ارتباط قلبی (معرفت ذوقی و سهودی) ۸۱
- ۸۱-۱-۲. حضور قلبی با سرن کریم ۸۱
- ۸۲-۲-۲. معرفت قلبی به ولایت قرآن کریم ۸۲
- ۸۳-۲-۳. فهم معانی باطنی از طریق ارتباط باطنی ۸۳
- ۸۳-۳. ارتباط عاطفی با قرآن کریم ۸۳
- ۸۴-۱-۳. خضوع ۸۴
- ۸۵-۲-۳. خشیت ۸۵
- ۸۷-۳-۳. تطبیق معانی قرآن کریم بر جان خود ۸۷
- ۸۹-..... خلاصه درس ۸۹
- ۸۹-..... پرسش ها ۸۹
- ۹۰-..... درس پنجم: شرایط ارتباط انسان با قرآن کریم در سبک زندگی قرآنی ۹۰
- ۹۱-۱. توفیق الهی ۹۱
- ۹۳-۲. برخورداری از فطرت سالم ۹۳
- ۹۳-۳. بزرگ دانستن قرآن ۹۳
- ۹۴-۴. طهارت (ظاهری و باطنی) ۹۴

۹۵	۵. داشتن بینش صحیح
۹۶	۶. ایمان به خدا و تمسک به قرآن
۹۷	۷. تفکر
۹۸	۸. سجده و تسبیح
۹۹	۹. خوف و خشیت
۱۰۰	۱۰. تلاش و مجاهدت
۱۰۱	خلاصه درس
۱۰۲	پرسش‌ها
۱۰۳	درس ششم: آثار دنیوی ارتباط انسان با قرآن کریم در سبک زندگی قرآنی
۱۰۴	۱. آثار ناهنجار (رفتاری)
۱۰۴	۲. نظم در کارها
۱۰۵	۳. رعایت اصول اخلاقی
۱۰۷	۴. ج
۱۰۹	آثار باطنی (علیمی - تربیتی)
۱۰۹	۱. آرامش بخشی
۱۱۰	۲. ایمنی بخشی (سرپرستی بخشی)
۱۱۱	۳. تقویت ایمان
۱۱۲	۴. بصیرت و آگاهی
۱۱۳	۵. خروج از ظلمات به سمت نور
۱۱۴	۶. شفا بودن قرآن کریم
۱۱۵	۷. نورانیت قلب
۱۱۶	۸. رحمت بخشی
۱۱۷	۹. نفی خواطر
۱۱۸	۱۰. خشیت و شوق
۱۲۰	خلاصه درس
۱۲۱	پرسش‌ها
۱۲۲	درس هفتم: آثار اخروی ارتباط انسان با قرآن کریم در سبک زندگی قرآنی
۱۲۳	آثار اخروی ارتباط با قرآن کریم

۱۲۳	۱. شفاعت
۱۲۵	۲. زینت اخروی
۱۲۶	۳. ارتقای درجه
۱۲۶	۴. نورانیت قبر
۱۲۷	۵. چراغ راه در قیامت
۱۲۹	خلاصه درس
۱۲۹	پرسش‌ها
۱۳۰	درس هفتم: مواضع و آسیب‌های ارتباط انسان با قرآن کریم در سبک زندگی قرآنی
۱۳۱	مواضع ارتباط با قرآن کریم
۱۳۲	۱) غفلت
۱۳۳	۲) ظلم
۱۳۴	۳) کفر و شرک
۱۳۶	۴) گناه
۱۳۶	۵) استکبار
۱۳۷	۶) سبک شمردن گناه
۱۳۸	۷) عدم اعتقاد به آخرت
۱۳۹	۸) پیروی از هوای نفس
۱۴۰	۹) تمسخر آیات الهی
۱۴۲	۲. آسیب‌شناسی ارتباط با قرآن کریم (مرتبطان با قرآن کریم)
۱۴۳	آسیب‌های اخلاقی
۱۴۳	۱) عادی شدن ارتباط با قرآن کریم
۱۴۳	۲) کبر
۱۴۴	۳) تعصب
۱۴۵	۴) عمل نکردن به قرآن کریم
۱۴۶	آسیب‌های علمی
۱۴۹	خلاصه درس
۱۵۰	پرسش‌ها

❖ فصل سوم: ارتباط انسان با اهل بیت (علیهم السلام) در سبک زندگی قرآنی/ ۱۵۱

درس نهم: رابطه معرفتی انسان با اهل بیت (علیهم السلام) در سبک زندگی قرآنی (۱).....	۱۵۲
۱. معرفت به ویژگی های ظاهری اهل بیت (علیهم السلام) (زندگانی).....	۱۵۳
۲. معرفت به مرجعیت علمی.....	۱۵۴
۳. معرفت به مقام معنوی.....	۱۵۵
۴. معرفت به مقام اهل بیت (علیهم السلام) در جایگاه امامت.....	۱۵۶
۵. معرفت به اهل بیت (علیهم السلام) به عنوان رهبر جامعه.....	۱۵۸
۶. معرفت به شفاعت کردن اهل بیت (علیهم السلام).....	۱۵۹
۷. معرفت به اهل بیت (علیهم السلام) به عنوان منجی.....	۱۶۰
۸. ارتباط با امام حی غایب.....	۱۶۱
خلاصه درس.....	۱۶۳
پرسش.....	۱۶۴
درس دهم: رابطه عملی باطنی انسان با اهل بیت (علیهم السلام) در سبک زندگی قرآنی.....	۱۶۵
۱. زیارت.....	۱۶۶
۲. اطاعت و اقتدا.....	۱۶۸
۳. توسل.....	۱۶۹
۴. پرداخت وجوه شرعی (خمس).....	۱۷۱
۵. محبت و عشق ورزی.....	۱۷۲
خلاصه درس.....	۱۷۳
پرسش ها.....	۱۷۳
درس یازدهم: رابطه اهل بیت (علیهم السلام) با انسان در سبک زندگی قرآنی.....	۱۷۴
۱. ارتباط تکوینی (ولایت تکوینی).....	۱۷۵
ا) تصرف در جریانات و امور کلی عالم.....	۱۷۶
ب) برآوردن حاجات و نیازهای مادی.....	۱۷۷
ج) رفع موانع و مشکلات هدایت.....	۱۷۸
۲. ارتباط تشریعی.....	۱۷۹
ا) تفسیر قرآن کریم و بیان معانی تأویلی آن.....	۱۷۹
ب) بیان احکام و اوامر و نواهی.....	۱۸۰

- ج) بیان مسائل اعتقادی ۱۸۱
- د) تربیت شاگرد ۱۸۲
- خلاصه درس ۱۸۳
- پرسش ها ۱۸۴
- درس دوازدهم: شرایط ارتباط انسان با اهل بیت علیهم السلام در سبک زندگی قرآنی ۱۸۵
۱. توفیق الهی ۱۸۶
۲. ادب و تعظیم ۱۸۷
۳. طهارت ۱۸۹
۴. معرفت به امام ۱۹۱
۵. محبت به امام علیه السلام ۱۹۱
۶. عمل کردن به دستورات جهت رشد و ارتباط بیشتر ۱۹۳
- خلاصه درس ۱۹۴
- پرسش ها ۱۹۵
- درس سیزدهم: آثار دنیوی ارتباط انسان با اهل بیت علیهم السلام در سبک زندگی قرآنی ۱۹۶
۱. آثار ظاهری ۱۹۷
- ا) زمان شناسی ۱۹۷
- ب) نجات از گمراهی ۱۹۸
- ج) برکت در امور ۱۹۸
۲. آثار باطنی ۱۹۹
- ا) آرامش درون ۱۹۹
- ب) تقویت ایمان ۲۰۰
- ج) پذیرش و تقویت و تمامیت معرفت توحیدی ۲۰۱
- د) تطهیر باطن ۲۰۲
- خلاصه درس ۲۰۵
- پرسش ها ۲۰۶
- درس چهاردهم: آثار اخروی ارتباط انسان با اهل بیت علیهم السلام در سبک زندگی قرآنی (۲) ۲۰۷
۱. آثار در قیامت صغرا (برزخ) ۲۰۸

۲۰۸	۱. کاهش احوال عظیم شب اول قبر
۲۰۹	ب) ملاقات و هم‌نشینی با اهل بیت علیهم‌السلام در حال احتضار
۲۱۰	ج) رشد و تکامل علمی نفوس دربرزخ
۲۱۱	۲. آثار در قیامت کبرا (قیامت)
۲۱۱	ا) شفاعت
۲۱۲	ب) حشر با اهل بیت علیهم‌السلام
۲۱۴	ج) دفع عذاب
۲۱۵	د) مقام رضوان
۲۱۷	خلاصه درس
۲۱۸	پرسش‌ها
۲۱۹	درس پانزدهم: موانع و آسیب‌های ارتباط انسان با اهل بیت علیهم‌السلام در سبک زندگی قرآنی
۲۲۰	موانع تباعد انسان با اهل بیت علیهم‌السلام
۲۲۰	ا) تحمل از مقام اهل بیت علیهم‌السلام
۲۲۲	ب) گناه
۲۲۲	ج) استهزا
۲۲۴	د) پیمان شکنی
۲۲۵	ه) تجمل‌گرایی و دنیاپرستی
۲۲۶	و) تبعیت از غیر اهل بیت علیهم‌السلام
۲۲۸	ز) بحران هویت
۲۲۸	۲. آسیب‌شناسی ارتباط با اهل بیت علیهم‌السلام
۲۲۹	ا) خرافه‌پردازی
۲۲۹	ب) غلو در مقام اهل بیت علیهم‌السلام
۲۳۰	ج) عادی شدن ارتباط با اهل بیت علیهم‌السلام
۲۳۱	د) غرور به ارتباط با اهل بیت علیهم‌السلام
۲۳۳	خلاصه درس
۲۳۴	پرسش‌ها
۲۳۵	درس شانزدهم: توصیه‌های قرآنی و مهارت‌های کاربردی در ارتباط انسان با قرآن کریم و اهل بیت علیهم‌السلام
۲۳۶	۱. رعایت آداب ارتباط با قرآن کریم و اهل بیت علیهم‌السلام

۲. انس با قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام ۲۳۶
۳. ضرورت شناخت قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام ۲۳۷
۴. فهم معارف قرآنی، نبوی و ولوی علیهم السلام ۲۳۷
۵. کاربردی کردن معارف قرآنی، نبوی و ولوی در سبک زندگی قرآنی ۲۳۸
۶. عمل به معارف قرآنی و سنت اهل بیت علیهم السلام ۲۳۸
۷. استمداد از قرآن کریم و توسل به اهل بیت علیهم السلام در امور دنیوی و اخروی ۲۳۸
۸. ترویج سخنان نورانی ثقلین ۲۳۹
۹. بنا بردن به قرآن کریم در گرداب‌های آخرالزمانی ۲۳۹
۱۰. انس و ارتباط ویژه با امام عصر علیه السلام ۲۴۰
- خلاصه درس ۲۴۱
- پرسش‌ها ۲۴۲
- منابع و مآخذ ۲۴۳

تقديم به

حضرت اباعبدالله الحسين (علیه السلام)

که برترین نمونه عملی سبک زندگی قرآنی برای جهانیان است.

مقدمه مولف

انسان به عزای آن آفریده‌ای که روح خداوند در وجود او دمیده شده (وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي)^۱ و آفرینش او هفت من است (مَا خَلَقْتُ هَذَا بَاطِلًا)^۲ و در جهت تکامل و نزدیکی به خداوند می‌باشد (وَمَا عَلَّمْتُ الْإِنْسَانَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)^۳، باید دارای روش و سبک زندگی مشخصی باشد که ضامن سعادت او در دنیا و آخرت باشد؛ سبکی که او را به سمت غایت و هدفی که حق تعالی از خلقت او داشته باشد، شاید بهترین تعبیر قرآنی برای سبک زندگی، آیه (صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً) باشد... رنگ خدا گرفتن، انسان را تا مرز خدایی شدن که همانا کمال حقیقی انسان است پیش خرد برد (وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ)^۴ جایی که خانه سلم و سلامتی و آرامش است. سبک زندگی سالم موجب سلامتی و آرامش روح و روان انسان می‌شود که (أَلَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوبُ)^۵ آرامشی که در دنیای جدید تبدیل به یک آرزو شده است.

سبک زندگی قرآنی با نگاه به محوریت قرآن کریم و پذیرش معرفت علمی آن، یک نظام‌واره و روش خاصی است که قرآن برای آلام بشریت و برای رساندن او به مادت حقیقی،

۱. حجر، آیه ۲۹.

۲. آل عمران، آیه ۱۹۱.

۳. ذاریات، آیه ۵۶.

۴. بقره، آیه ۱۳۸.

۵. یونس، آیه ۲۵.

۶. رعد، آیه ۲۸.

پیش روی او قرار داده است. این سبک زندگی باید نیازهای جاری او را برای ساختن هویت انسانی برآورده کند.

اگرچه کتاب‌ها و مقالات زیادی در بحث سبک و فرهنگ زندگی اسلامی و شاخصه‌های آن تدوین شده است، ولی متأسفانه قرآن و تعالیم قرآنی در استخراج این شاخصه‌ها کمتر مورد توجه بوده است. افزون بر این، در بررسی این شاخص‌ها، به کیفیت و چگونگی ارتباط انسان با قرآن و شاخص‌های آن پرداخته نشده و معیارهای این ارتباط مورد بحث و بررسی قرار نگرفته است.

هدف از تألیف این کتاب بررسی شاخصه‌های ارتباط با قرآن کریم و اهل بیت علیهم‌السلام است. این که انسان به وظیفه‌ای در قبال قرآن کریم و اهل بیت علیهم‌السلام دارد و این دو چه تأثیری بر نوع رفتارهای انسان دارند؟ در واقع هدف آن است که نشان دهیم نوع رفتارهای ظاهری و باطنی ما نسبت به قرآن کریم و اهل بیت علیهم‌السلام چگونه باید باشد؟ حد اعتدال این نوع رفتارها کجاست؟ و به نوعی اسباب‌ناش این تفکر را مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهیم.